

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Przyborów wieś

Kod krajobrazu: 24-513.51-046

Położenie administracyjne: Gmina Jeleśnia, Powiat żywiecki

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Układ przestrzenny wsi Przyborów w dolinie rzeki Glinna (fot. Jakub Botwina)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Przyborów wieś
ID	1797
Kod krajobrazu	24-513.51-046
Typ, podtyp krajobrazu	6g - Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim
Typ rzeźby terenu*	D - Krajobrazy wzgórzowe
Kod mezoregionu*	513.51
Nazwa mezoregionu*	Beskid Żywiecko-Orawski
Typ krajobrazu naturalnego*	Wyżyn i niskich gór
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Krzemianowe i glinokrzemianowe - erozyjne: pogórzy
Kod podokręgu geobotanicznego*	H.1a.5.h; H.1a.5.e
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Makowskopodhalański; Babiogórski Dolnoreglowy
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	40
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Górski żyzny las jodłowy
Kod regionu historyczno-kulturowego*	III.A.5
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Podhale, Ziemia Żywiecka, Nowotawska
Położenie administracyjne	Gmina Jeleśnia, Powiat żywiecki
Powierzchnia (ha)	50,69

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - terenów zabudowanych o charakterze wiejskim, wsi Przyborów z przewagą terenów zabudowanych położony w Beskidzie Żywiecko-Orawskim.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium unikatowości ze względu na występowanie obiektów architektury warownej, obronnej i wojskowej (bunkry) oraz obiektów małej hydroenergetyki (młyn);
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na dobrze zachowany układ przestrzenny wielodrożnicowej wsi Przyborów, której początki sięgają XVI wieku z licznymi obiektami tradycyjnej zabudowy zagrodowej o charakterystycznych cechach regionalnych.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Jednostka z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim w dnie doliny z tarasem zalewowym i tarasami nadzalewowymi Koszarawy, przecinanych rozcięciami małych dolin wciosowych ze zbocza doliny.

Walory kulturowe

Wielodroźnica datowana na XVI wiek o dobrze zachowanym układzie przestrzennym z dużą liczbą zachowanych obiektów tradycyjnej zabudowy zagrodowej o charakterystycznych cechach regionalnych. Do istotnych obiektów o walorach kulturowych należą obiekty sakralne w tym: kościół katolicki z plebanią, cmentarz katolicki i kapliczka przydrożna oraz zabytkowa karczma.

Fizjonomia krajobrazu

Walory fizjonomiczne jednostki wynikają z dobrze zachowanego układu wsi Przyborów, o typie wielodroźnicowym, wraz z dobrze zachowanymi obiektami tradycyjnej zabudowy zagrodowej, tym zabudowy drewnianej. Główny układ zabudowy skupiony wzdłuż ul. Jana Kazimierza, z której roztaczają się kameralne otwarcia widokowe pomiędzy zabudową - widoki na otaczające zadrzewione szczyty, m.in. Kiczora (752m n.p.m.) i Gronik (642 m n.p.m.). Pewien akcent krajobrazowy stanowi schron bojowy z II wojny światowej, jednak walory fizjonomiczne są ograniczone z uwagi na zagospodarowanie jego bezpośredniego sąsiedztwa (posesja prywatna). Przy granicy obszar przebiega żółty szlak turystyczny Wodospad Sopotnia - Nad Przełęczą Przysłop.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Tradycyjne budynki mieszkalne we wsi Przyborów (fot. Adam Kaliszuk)

ZDJĘCIE NR 2

Wielodrożnicowy układ wsi Przyborów z widoczną współczesną dominantą krajobrazową mostu drogowego (fot. Adam Kaliszuk)

ZDJĘCIE NR 3

Zagroda 174 w Przyborowie - zabudowa z cechami regionalnymi (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 4

Kapliczka w okolicy skrzyżowania ulic Kwiatowej i Jana Kazimierza (fot. Jakub Botwina)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

